

A 6400 m² terület kutatása során a sírok mellett 473 objektumot tártunk fel és dokumentáltunk, amelyekből közel 700 egységnyi leletanyag került elő, ebből mintegy 200 különleges jelentőségű. A restaurálásról, illetve a leletanyag ideiglenes raktározásáról az MTA Régészeti Intézete gondoskodik.

A területet az ásatás befejezése után visszatemet-tük, és ideiglenesen átadtuk a művelésnek.

BELÉNYESY KÁROLY

15. Balatonszemes, Bagó-domb

A részletes jelentést lásd a 39–46. oldalon.

(Somogy megye) U, R, A

KISS VIKTÓRIA

16. Balatonszemes, Szemesi-berek

(Somogy megye) U, R, B, LT, Ge

Az M7 autópálya tervezett nyomvonalán, a Somogy megyei 13. számú lelőhelyen 2000 tavaszán 13 000 m² régészetiileg kutatott területen 218 objektumot tártunk fel.

A megszokott középső neolitikus, a dunántúli vonaldíszes kerámia kultúrájához tartozó különféle tároló- és szemétdödrök és nagyméretű cölöplyukak kerültek elő. A tavalyi évben feltárt cölöplyuk sor végét is megtaláltuk: 35 méteres hosszúságban húzódik, nagyjából É-D-i irányban.

A tavalyi évhez hasonlóan igen jelentős anyagot szolgáltatott a késő rézkori péceli kultúra települési objektumai. A különféle alakú gödrök közül kettőben eredetileg ép edények állhattak, sajnos az egyik sekély mélysége miatt erősen megsérült. A másikkól azonban több szép, hasán borda- és hálómintás hombár, valamint egy bütyökdíszes fazék és egy füles korsó töredékei láttak napvilágot. Valószínűleg ehhez a kultúrához tartozik az a különleges többes temetkezés, amelyben legalább 5 egyén maradványai voltak, erősen megégve. Az elhunytakat sekély kerek gödörbe fektették, a gödör egy részén, a sírok felett erősen átégett agyagréteget találtunk. A már földdel befedett sírhelyen nagy tüzet gyújtottak, melyben az elhunytak is megégték.

A tavalyi évtől eltérően idén nagyszámú, jelentős leletanyag került elő a korai bronzkori Somogyvár-Vinkovci kultúra gödreiből. A szabálytalan alakú, többnyire mély gödrökből számos seprődíszes fazéktöredék, egy minden bizonnyal kiegészíthető, megvastagított peremű tál töredéke, kis csésze került elő. A leletanyag érdekessége, hogy részben már a következő, a kisapostagi kultúra jegyeit is mutatja.

A kelta korból kerek hasú vermek mellett egy kenyérsütő kemence került elő. A leletanyagból egy bronzcsipesz, nagy, behajló peremű tálak, urnák, mély tálak töredékei említhetők.

Az 5. századi germán temetőnek további 3 sírját találtuk meg, mindháromban gazdagon eltemetett halott volt. Az egyik sírba egy kisgyermeket temettek egy nagy,

minden bizonnyal eredetileg felnőttnek készült aranyozott bronz fibulával és egy láncsal, amelyen gyöngyök, borostyángomb, félhold alakú csüngő volt. Mellette egy fiatal lány feküdt, ez a ruhájára tűzve két fibulát viselt, nyakában gyöngysoron egy átfúrt fog is lógott, derekán az övet ezüstcsat fogta össze, fülét két aranyfülbevaló díszítette. A harmadik sír is fiatal személyé két fibulával: egyik a mellkason, a másik deréktájon fogta össze ruháját.

Az ásatáson részt vettek: Gál Zoltán, Ambrus Edit, Nyári Zsolt, Balla Krisztián technikusok.

BONDÁR MÁRIA – HONTI SZILVIA –
NÉMETH PÉTER GERGELY

17. Baracs, Annamatia római auxiliaris castellum

(Fejér megye) V, Ró

2000. július 3–12. között folytattuk a baracsi római tábor idejű feltárását a Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK történezhallgatóinak részvételével. Ezen év feltárásának célja a tábor DNy-i saroktoronyának, illetve az északi kapu (porta principalis sinistra) kutatásának megkezdése volt. A III. árokban (3×1 m) a tavalyi I. árokkal még el nem ért nyugati táborfalat vágtuk át a modern földút alatt. Az 1 m széles táborfalat teljesen kiszedték. Alapozási mélysége 106,8 m-en volt. Az árok K-i végében a kőtábor belső földtöltése alatt a palánktábor fossáját találtuk meg. A IV., 12 m hosszú 1 m széles árokkal a DNy-i saroktorony védműveit vágtuk át. Az árokban előkerült az alapozásig kiszedett 0,9 m széles táborfal, tőle É-ra a via sagularis kavicsozása, valamint egy agyagba rakott kövekből álló csatorna. Az utat itt is megújították. A táborfal megmaradt magassága az árok Ny-i oldalán, ahol három felmenő kősor is megmaradt, 110 cm, az árok többi részén 40–45 cm. A táborfal alja 106,49 cm magasságon volt. Trapéz alakú beugró tornyot nem találtunk. A táborfaltól 3,3 m-re egy 100 cm széles modern falkiszedést figyeltünk meg, amelyhez hozzáépítették a késő római legyező alakú torony kifelé futó É-i falát. A falkiszedést a camponai párhuzamok alapján a tábor félköríves saroktoronyának tarthatjuk, amelyet csak részben bontottak vissza a késő római torony építésekor. A falkiszedés alapozási alja 106,57 m magasságon volt. A legyezőtorony fala az árokban 70 cm szélességben került elő, alapozási kiugrása 20 cm volt, egy felmenő kőSORA került elő, megmaradt magassága 90 cm. Alapozási mélysége 106,7 m, az alapozás magassága 50 cm. A táborfaltól kifelé 0,7 m-re került elő a palánktábor hegyesszög keresztmetszetű, 220 cm széles, 100 cm mély fossája. A fossa betöltésében az urnamezős kultúra kerámiatöredékeit, valamint egy sigillata töredéket találtunk.

A legyező alakú torony méretének, belső padlószintjeinek meghatározására nyitottuk meg az 5×5 m-es I. szelvényt a IV. ároktól 1 m-re Ny-ra. A szelvény DK-i sarkában a torony 3 belső, sárga agyagos padlószintjét is megfigyelhettük. A torony többi falát azonban telje-